

**Wyrok z dnia 8 maja 1997 r.
I PKN 129/97**

Świadczenie przez radcę prawnego prywatnych usług prawniczych w czasie pracy przeznaczonym na obsługę pracodawcy jest ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych (art. 52 § 1 pkt 1 KP).

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Zbigniew Myszka (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 8 maja 1997 r. sprawy z powództwa Daniela K. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w O. o nagrodę i przywrócenie do pracy na skutek kasacji powoda, od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 1996 r. [...]

1. o d r z u c i ł kasację w części dotyczącej zasądzenia nagrody w kwocie 727 zł,
2. o d d a ł i ł kasację w pozostałym zakresie,
3. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 110 zł (sto dziesięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Powód Daniel K. - radca prawny, domagał się zasądzenia od Urzędu Miejskiego w O. zasądzenia kwoty 727 zł tytułem należnej mu nagrody regulaminowej, kwoty 300 zł tytułem wyrównania przysługującej mu nagrody z zakładowego funduszu nagród za 1993 r., uznania za bezskuteczne wypowiedzenia mu w dniu 17 czerwca 1994 r. umowy o pracę oraz przywrócenia go do pracy wobec bezprawnego rozwiązania z nim umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 KP w dniu 30 czerwca 1994 r.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 1996 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Oławie oddalił powództwo, zasądzając od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu. Sąd ten uznał, że przyczyny wskazane w piśmie rozwiązującym z powodem w dniu 30 czerwca 1994 r. umowę o pracę bez wypowiedzenia, tj. opuszczanie pracy bez usprawiedliwienia, wielokrotne naruszenie regulaminu i dyscypliny pracy oraz naruszenie art. 16 ustawy o pracownikach samorządowych, które uzyskały potwierdzenie w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, uzasadniały natychmiastowe rozwiązanie z powodem stosunku pracy, które nie wymagało skonsultowania z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych. Dochodzona nagroda regulaminowa, która według postanowień zakładowego regulaminu nagradzania była świadczeniem za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, miała - według oceny tego Sądu - charakter uznaniowy, a nie roszczeniowy. Natomiast wypłata nagrody z zakładowego funduszu nagród w wysokości 50% pełnej nagrody była uzasadniona krótszym niż 3 lata stażem zakładowym pozwanego.

Na skutek rewizji powoda Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 30 grudnia 1996 r. zmienił zaskarżony wyrok w

zakresie uzasadnionego żądania zasądzenia nagrody z zakładowego funduszu nagród w pełnej wysokości oraz umorzył postępowanie w części dotyczącej uznania za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 17 czerwca 1994 r., nadto zmienił zaskarżony wyrok w części zasądzającej od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu za I instancję, a w pozostałym zakresie rewizję oddalił. Zasadzając wyrównanie nagrody z zakładowego funduszu nagród Sąd Wojewódzki przyjął, że jej wysokość wyznaczał ogólny, a nie zakładowy staż pracy. Umorzenie postępowania w części odnoszącej się do żądania uznania wypowiedzenia powodowi umowy o pracę w dniu 17 czerwca 1994 r. Sąd ten motywował zbędnym wyrokowaniem w tej sprawie z uwagi na dalej idące i zgodne z prawem natychmiastowe rozwiązanie stosunku pracy powoda w dniu 30 czerwca 1994 r. Oddalając rewizję w pozostałym zakresie Sąd Wojewódzki podzielił stanowisko zawarte w rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego, weryfikując ocenę prawną braku uprawnień do nagrody regulaminowej za 1993 r., do której powód utracił prawo wskutek potwierdzonego niewywiązywania się z obowiązków pracowniczych.

Wyrok Sądu Wojewódzkiego w części oddalającej rewizję zaskarżył kasacją powód, podnosząc zarzuty naruszenia przepisów art. 381 KPC (w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją) oraz art. 328 § 2 KPC w związku z art. 393 KPC - poprzez pominięcie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i zbyt ogólnikowe odniesienie się do zarzutów rewizyjnych, a nadto art. 397 § 1 KPC - wobec nierozpoznania zażalenia powoda na odmowę doręczenia uzasadnienia Sądu Rejonowego, które spełniałoby wymogi art. 328 § 2 KPC. Kasacja formułowała także zarzuty naruszenia prawa materialnego: art. 52 § 1 pkt 1 KP - przez przyjęcie, że powód dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych; art. 54 KP - wobec niewskazania przez pozwanego przyczyny uzasadniającej natychmiastowe rozwiązania stosunku pracy; art. 24 § 1 KP i art. 52 § 3 KP (w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją) w związku z art. 41 ustawy o radcach prawnych - przez przyjęcie, że samorząd radców prawnych nie jest organizacją związkową o charakterze międzyzakładowym, co wymagało zwrócenia się do Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu o opinię; art. 6 i 65 § 2 KC w związku z art. 9 KP - przez odmowę zasądzenia nagrody regulaminowej pomimo niewykazania, że powód w 1993 r. naruszył obowiązki pracownicze.

Pozwany wniósł o oddalenie kasacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zarzutów nieważności postępowania, które wprawdzie skarżący formułował jedynie w uzasadnieniu kasacji, ale które Sąd Najwyższy bierze z urzędu pod rozważę (art. 393¹¹ KPC). Twierdzenia powoda o nie istniejącym wyroku Sądu pierwszej instancji wobec braku podpisu sędziów na ogłoszonym w dniu 25 stycznia 1996 r. wyroku są oczywiście chybione, albowiem oryginał ogłoszonego wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Oławie z tej daty jest prawidłowo podpisany przez wszystkich członków składu orzekającego, a podpisów nie ma jedynie na odpisie wyroku, którego zgodność z oryginałem potwierdził sekretarz sądowy. Powód legitymujący się uprawnieniami radcy prawnego winien dysponować dostateczną wiedzą prawniczą, że skład orzekający podpisuje jedynie oryginał orzeczenia.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut nieważności postępowania związany z uporczywym podtrzymywaniem przez skarżącego twierdzeń o pozostawianiu przez przewodniczącego składu Sądu pierwszej instancji ze stroną pozwaną w takim stosunku prawnym, który mógł oddziaływać na wynik sprawy. Incydentalnie należało w tej kwestii sygnalizować, że te oczywiście nieuzasadnione i bezpodstawne insynuacje spowodowały ukaranie powoda za użyczenie na piśmie powadze sądu karą porządkową na podstawie art. 43 § 1 w związku z art. 44 § 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U z 1994 r., Nr 7, poz. 25 ze zm). Zarzut taki podniesiony w rewizji od wyroku Sądu pierwszej instancji nie potwierdził się w postępowaniu rewizyjnym, w którym Sąd Wojewódzki uznał, że pozaprocesowe oświadczenie pełnomocnika pozwanego o powodzie nie mogło odnieść skutku prawnego w postaci wyłączenia sędziego z mocy ustawy (art. 48 § 1 pkt 1 KPC).

Bezzasadne okazały się zarzuty naruszenia prawa procesowego przez Sąd drugiej instancji oparte na ogólnikowych twierdzeniach powoda o niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Powód nie wskazał sposobu pogwałcenia przez Sąd Wojewódzki przepisów procedury cywilnej, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC). Ogólnikowe zarzuty naruszenia wskazanych w kasacji przepisów postępowania i odsyłanie do pism procedury rewizyjnej są niedopuszczalne i nie mogą być rozważane przez Sąd Najwyższy, który z tego powodu jedynie incydentalnie zasygnalizował wnikliwą, wręcz drobiazgową procedurę dowodową Sądu pierwszej instancji, której wyniki nie mogły pozostawiać żadnych wątpliwości co do wyczerpującego rozpoznania sprawy.

Kasacja nie przysługuje w sprawie zasądzenia nagrody regulaminowej za 1993 r. w kwocie 727 zł, ponieważ w tej sprawie występuje ograniczenie *ratione valoris* dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 393 pkt 1 KPC), skoro wartość przedmiotu zaskarżenia w tej części jest niższa niż pięć tysięcy złotych. W tej części kasacja jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu z mocy art. 393⁸ § 1 KPC.

W sprawie o przywrócenie powoda do pracy kasacja jest bezzasadna merytorycznie. Pierwszoinstancyjne postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że powód w okresie wypowiedzenia mu umowy o pracę nadal naruszał powinności pracownicze tożsame z przyczynami dokonanego wypowiedzenia (spóźnienie się do pracy w dniu 22 czerwca 1994 r.), a w dniu 24 czerwca 1994 r. pod pretekstem wyjazdu na ogłoszenie wyroku Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu, gdzie miał reprezentować pozwanego, wykonywał prywatne usługi prawne na rzecz osób trzecich. Takie zachowanie się mogło być kwalifikowane z art. 52 § 1 pkt 1 KP jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych przez powoda, który uporczywie naruszał swoje powinności pracownicze. W szczególności świadczenie prywatnych usług prawnych w czasie pracy radcy prawnego zobowiązanego do reprezentowania pracodawcy w postępowaniu sądowym było ciężkim naruszeniem podstawowego obowiązku świadczenia pracy, co samo w sobie uzasadniało rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy radcy prawnego.

Równocześnie oczywiście bezpodstawny był zarzut naruszenia przez pozwanego treści art. 52 § 3 KP przez niezwrócenie się pozwanego o opinię Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. w związku z zamiarem rozwiązania z powodem stosunku pracy bez wypowiedzenia. Bezzasadne było przypisywanie przez powoda statusu prawnego międzyzakładowej organizacji związkowej Radzie Okręgowej Izby

Radców Prawnych w W., która nie jest organizacją związku zawodowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm). Jest to natomiast organ samorządu radcowskiego realizujący zadania określone w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. Nr 19, poz. 145 ze zm.), z którym pracodawca jest zobowiązany uprzednio skonsultować jedynie rozwiązanie z radcą prawnym stosunku pracy za wypowiedzeniem.

Mając powyższe na uwadze kasacja w zakresie żądania przywrócenia powoda do pracy podlegała oddaleniu z mocy art. 393¹² KPC. O kosztach zastępstwa procesowego pozwanego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 98 KPC.

=====